

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Practica Theologiae Mysticae

Gelen, Victor

Coloniae Agrippinae, 1652

Secundus Status mysticus est aspirationis. Decisio Sexta.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9766

habere est imperfectum, post habere, perfectum.] atque ita [virtus primæ intentionis quæ est respectu vltimi finis, manet in a quolibet appetitu cuiuscunque rei; etiamsi de vltimo fine actu non cogitur: sicut non oportet, quod qui vadit per viam, in quolibet passu cogitet de via.] & cum ariditas mystica aliud non sit, quam tædium internum, siue molestia animi, ex carentia actualis amoris erga Deum proveniens; satisfacit Tyro spiritualis suo muneri, dum debitis auxilijs, & conatibus sese occupat. Deus Opt. M. namq; non tam sensibilem amorem respicit; quam humilem submissionem ad ea, quæ nobis accidere permiserit. [vnde meo quidem

iudicio b homo verè resignatus, licet alioquin minus extrinsecus agat, minoremque præ se ferat sanctitatem, longè melior est alio quouis ambulante in mirabilibus super se, & magnam quandam præ se ferente sanctitatem, atque circa multas imagines occupato, minus tamen veræ resignationis, & abnegationis adeptus.] sicuti etiam avis leuiter volans in aère, non est melior homine, qui laboriosè ambulat in terra. Et quidem hisce in communi statibus incipientium & proficientium interpositis, cum in illis sæpè hæc practicanda sint; modo ipsos status, & in specie statum aspirationis proficimus.

a 1. 2. q. 1. a. 6. ad 3. b Taul. serm. 2. in ascens. Dom.

SECUNDVS STATUS MYSTICVS EST ASPIRATIONIS.

DECISIO SEXTA.

POST QUAM Animus Mystici à memoria, & affectu cupiditatum sæculi per meditationis studium abductus, & ad diuina humanaq; mysteria deductus fuerit; ita vt ardorem ignis diuini, in sua interioritate continuò succensum persentiscat, relicto meditationis explicito modo; ad aspirationis statum transit; quo ita faciliùs, & magis expeditè inueniat, quem diligit anima eius, pro vt in sequentibus dicetur, &

- I. *Quid sit Aspiratio, & quæ eius conditio.*
- II. *Aspirationes vnde sumenda, & quis ordo in eis seruandus sit.*
- III. *Quod aspirationes non nimis multiplicatæ transcant in contemplationem.*
- IV. *Aspirans quare faciliè distrahatur.*

V. *Quod*

V. Quod meditatio ab Aspirantè subinde utiliter resumenda sit.

VI. Synopsis status Aspirationis.

VII. De spiritali profectu, duratione, & transitu ab Aspirationis ad contemplationis statum.

ARTICVLVS PRIMVS.

Quid sit Aspiratio, & qua eius conditio.

Aspiratio est expeditus affectus erga Deum, vt summum Bonum. per hoc quod aspiratio habet affectum ad diuina, conuenit cum omnibus actionibus mysticis, quæ quoquo modo Dei amorem pro fine statuunt: At quia expeditus est affectus, differt à meditatione quæ tardiùs, & longiori discursu, siue illatione, amorem Dei exprimit. Vndè etiam aspiratio meditatione præstantior est; tum quia citò diuinum amorem consequitur, tum quia maiori, & puriori amore fruitur, atque expedito aspirationis affectu breuiter, & alijs atque alijs suspirijs succedentibus fruitionem continuat: licet contemplationis amplissima spatia, cum firmo intuitu nondum assequatur.

Puro ergò, & explicito aspirationis vsu ingeminat illud Prophetæ: *a* Quemadmodum desiderat ceruus ad fontes aquarum, ita desiderat anima mea ad te Deus. sicut enim ignis in spinis, ita exardescit illius ardor mentis: non ita tamen, vt semper adiunctam habeant aspirationes deuotionem sensibilem. [Sanctorum enim animæ loquuntur Deo, dum quidpiam desiderant. *b* magnus eorum quippe clamor,

magnum est desiderium. Vndè Propheta: Desiderium cordis eorum audiuit auris tua.] [nam si desiderium c sermo non esset, Propheta non diceret; desiderium cordis eorum audiuit auris tua. magnum desiderium est magnus clamor. tantò ergò minus clamat quis, quantò minus desiderat, & tantò maiorem vocem in aure incircumscripti spiritus exprimit, quantò se in eius desiderio plenius fundit.] per aspirationes ergò nos in Dei præsentiam statuimus, & absenti nos coniungimus. [ipsum enim boni principium *d* quidem omnibus præsens est, non tamen ei præsentia sunt omnia: sed cum eam & sanctis precibus, & tranquilla mente, & apto ad diuinam coniunctionem animo appellamus, tum denique nos etiam ei præsentem sumus.] faciliùs itaque, tutiusque diuina videmus, si mentis aciem ad eloquia sacra conuertimus, quam si in ipsum Deum audentius dirigamus. Ex pio autem hoc studio duo quædam potissima reportamus; primum quidem, quod diuinos radios hinc haurimus nostro ingenio congruentes: secundum quod diuinum solem radiorum eiusmodi sacrorum fontem (vt Deo placet) ritè laudamus. Vt autem copiosior fructus ex aspirationum exercitio subsequatur, dicimus consequenter,

H 2

Aspi-

a Ps. 41. *b* S. Greg. l. 2. mor c. 6. *c* S. Bonau. 2. itin. ar. d. 4. *d* S. Dion. de diuin. nom. c. 3.

Aspirationes undè assumendæ, & quis ordo in eis seruandus sit.

ARTICVLVS SECVNDVS.

Sacra Scriptura indubiè, in Psalmis maximè aspirationum fecunda est: præterea D. Augustini Soliloquia, & Manuale vsque adedè illis abundant; vt nemo sit, cuiuscunque tandem humoris, vocationis, vel instituti fuerit, qui non indè aliqua vilia desumere valeat. Caterum tanta est librorum aspirantium frequentia, vt faciliè quilibet suo ingenio satisfacere possit, si aliquem sibi eligere voluerit: optimum tamen est, istiusmodi orationes iaculatorias, vel ex alijs, vel ex seipso colligere, quæ magis ad mortificationem, & Dei amorem accendunt.

Ad aspirationis porrò ordinem quod attinet, ille in praxi omninò promiscuus est; nimia enim amoris fecunditas, tanquam ignea flamma scintillas feruoris vndecunque prouenientes sufflammat, [nec attendit a quo ordine, qua lege, quavè serie, seu paucitate verborum ebulliat, dummodo ex hoc nullum sui sentiat detrimentum. interdum nec verba requirit, interdum nec voces omninò vllas, solis ad hoc contentus suspirijs. Inde est, quod Sponsa sancto amore flagrans, idque incredibili modo, sane pro captanda quantulacunq; euaporatione ardoris, quem patitur, non considerat, quid, qualiter eloquatur, sed quidquid in buccam venerit, amore vrgente non enuntiat, sed

eruclat. Per se enim ex intimis non solum cum non vis, sed & cum nescis, erumpit, euulsus potius quam emissus.] pro ordinario tamen aspirationis vsu consequenter dicimus,

Quod Aspirationes non nimis multiplicatæ, transeant in contemplationem.

ARTICVLVS TERTIVS.

Quidam sermonibus pleni, & spiritu vteri sui coarctati, quasi b mutum absque spiraculo, quod lagunculas nouas dirumpit, vsquè adeo in suspiria, gemitus, & sonos prorumpunt, vt paulò minus, quam sibiipsis anhelitum suffocare videantur; parum memores vicissitudinis humanæ, ac inconstantis naturæ, quæ cum modo diuina omnia quasi deglutire satagat, mox deindè eorum incredibilem nauseam experiatur, & hoc ipsum ex eo; tum quod eiusmodi nimia actiuitate animam; & corpus defatigent, tum quod naturalem choleram, sicuti cum hoc, vel illud indignè ferunt, indiscretè commouendo, propriæ interioritatis serenitatem conturbant: tum etiam quod ex modico adhuc progressu spirituali, præsentia Dei in statu aspirationis nondum continuari possit, absque interruptione, quæ faciliè accidit.

Aspirationes itaq; moderato feruore, & repetitione assumendæ sunt, vt scilicet postquam vnus aspirationis operatio, & gustus cessauerit, summq; præ-

a Bernar. b Iob. 32.

præstiterit, tum demum ad productionem alterius procedatur, alioqui seipsum quis facile excæcetur; sicut festinus sese perturbans apertis oculis querit, quod ante se habet, aut manu gerit. Sicut autem aliquando [a] meditatione eleuatur mysticus ad contemplationem; ita etiam, multoque facilius per aspirationes moderate sibi inuicem succedentes, in contemplationem transit; iuxta illud Prophetæ: *b* Illuxerunt coruscationes tuæ orbi terræ, vidit & commota est terra, ac si diceret, quando in cælo subitanæ illustrationes apparuerunt, & aliquoties visæ fuerunt, tunc in terra cordis humani admiratio cælestium excitata, & reuerentiali intuitu aliquantò firmiter continuata fuit. sed firmum eiusmodi intuitum nondum diu durare, consequenter dicendum erit:

Aspirans quare faciliè distrahatur.

ARTICVLVS QVARTVS.

Postquam Aspirans aliquamdiu in suo exercitio moratus fuerit, non sine admiratione inueniet se facile distrahi, & facilius quidem, quam in statu meditationis; huius autem rei ratio est, quod meditans nondum actiuatus, tardo intellectu, & frigido affectu, paulatim proposita mysteria digerit, & idcirco tenacius suo instituto affixus maneat; Aspirationis autem tendentia, cum magna celeritate peragatur, si mysticus segnioris animi fuerit, illicò visum inter-

num ad euagationem pronum, liberum dimittet ad obuia quæuis: si nimirum aliam aspirationem non substituerit, cuius noua additione distractio cohibeatur, quæ alioqui ex malo culpæ originalis iniustitiæ, interruptionem parit. quis enim in primis annis, & adhuc plenus carne, & sanguine, spiritualibus solatijs ita Dei præsentiam intendat, vt pluries, dum inordinatus appetitus vigorosè aliò mouet, & Dei præsentia vix à longè afficit; aut quacunque tandem ex causa, vel negligentia, ad externa non dilabatur?

Sed longè aliud est externum quid menti præsentari ad videndum, & aliud cogitatione, aut complacentia inibi commorari. eapropter esto interruptio per cogitationem accidentalem inchoetur; si tamen mens, & affectus simul non abripiantur, at potius alia pia aspiratio substituat, non tam erit distractio, quam impertinentis cogitationis reiectio, & aspirationis continuatio; ita vt tum nõ propriè distrahatur aspirans. cum enim aspirationes multæ vnã duntaxat Dei præsentiam, aut fruitionem constituent; si mysticus vna aspiratione absoluta, dum aliam non tam faciliè efficacem inuenit, interea verò aliquam impertinentiam simul intueatur, attamen non absque aspirationis productione, hoc non esset distrahi, sed distractiones reijcere, & nouo actu, & tendentia Deo adhærere. nam cum [desideria secundum c aliquid habeant Deum,] rei impertinentis coëxistens

H 3

visus

a S. Bonau. 3. itin. ater. d. 1. b Psal. 96. c Bonau. 3. itin. ater. d. 3.

vistus à Deo non omnino separaret, aut distractum faceret: quamvis interea deprimeret a terrena inhabitatio sensum multa cogitantem, maximè si tentationum passiones insolecerent. & tum merito Domino Deo humiliter exponi potest illud Augustini. *b* intronmittis me in affectum multum inusitatum, introrsus ad-nescio quam dulcedinem; sed recido in hæc ærumnosis ponderibus.] ne autem distractiones (aspirationis affluentia subinde subducta) ex defectu sese conformiter habendi, præualeant, consequenter monemus,

Quod meditatio ab Aspirante subinde utiliter resumenda sit.

ARTICVLVS QVINTVS.

CVM aliquando contingat aspirantem nullis orationibus iaculatorijs, deuotis suspirijs, ac instantaneis affectibus amoris, aut deuotionem percipere, aut seipsum recolligere, aut nihil quasi ad intra cum pace, aut spiritali gustu præstare posse; quin imò multis vanis imaginibus, oblectationumque titillationibus exagitari: absque vlla hæsitacione Passionis Domini nostri Iesu Christi aliquod mysterium, vel nouissimorum *c* meditationem extemplo reassumat; pro certo habens longè melius esse imaginationem, & rationem salubriter similibus representatione, quam vanorum phantasmatum deceptione, & concupiscentia adimpleri. quamdiu enim sensus, imaginatio, & appetitus vanus non sufficienter in alijs

mysticis functionibus occupantur; & quodammodo pro libitu susque deque, & ad quæuis obuia declinant, certè tempus pacis, & internæ quietis nondum est. Vnde sicut in speculo, aut aqua commota, nulla potest imago recipi, nec quieto aspectu cõttemplari, ita prorsus frustra turbatus animus, & varijs illecebris irretitus recollectionis, & fruitionis oblectamenta præstolabitur. Vnde in praxi frequenter hallucinantur illi, qui sibi persuadent, meditationem pro actus exercitio resumere (licet alioquin nihil vtilè præstare possint) esse contra spiritualem profectum, aut ipsorum statum minus decens. Cæterum vbi pijs imaginationibus, per meditationem noxiæ, aut vanæ imagines abijciuntur, ibi paulatim interioritate iterum benè composita, ignis alicuius aspirationis deuotæ, excuti poterit. In quem finem sibi ipsi instituat colloquia plangentia sui ipsius vilitatem, nihilitatem, infidelitatem circa mortificationem, & virtutes, firmoque animo iteratis, vicibus, sua proposita renouet, examinetque. Iam verò, quæ hucusque de statu aspirationis dicta sunt, breuiter ad quotidianam praxin consequenter apponimus,

Synopsis status Aspirationis.

ARTICVLVS SEXTVS.

Concaluit d cor meum intra me, & in meditatione mea exardescit ignis. ac si diceret: ô pia anima, cuius concaluit cor ex pijs meditationibus, quæ etiam à frigore mundanarum cupiditatum

a Cap. 9. *b* S. Aug. l. 10. conf. c. 40. *c* Ioan. à Cruce de obs. no. 7. *d* Psal. 38.

tum libera es, & tuam interioritatem diuino amore calefacis, noli contenta esse tardo amandi modo, sed expedito conamine tanquam scintilla ab ipso igne exhalata, in superiores, & magis diuinos amores tranfuola; ibidem in ignorantia quadam supra teipsam eleuata: non tamen in illo suauitatis gustu diutinam mansionem tibi persuadeas; nam amor aspirans ad instar scintillæ subito ascensu in altum peruolans, extinguitur; ignem & lumen deferens: at certè sicut vix pereunte scintilla vna, rursum consurgit alia ex eodem igne; ita profus oportet, vt ex statu meditationis succenso calore cordis, amor diuinus exardescat, sicut ignis, alia atque alia successione aspirationum: non tamen nimia, & indiscreta, alioqui seipsam facilè aliqua debilitate, aut inutili conatu læderet; sicut si exardescentes scintillæ, nimio, & vago motu in circumstantes aduolarent, illos mox ab igne fugarent.

Verùm sicut nimia multiplicatio scintillarum piarum nocet, ita quoque remissa paucitas, & segnior exercitatio, aspirantem inanem diuini amoris redderet, & dispositum ad recipiendas inutiles, vel etiam nociuas cogitationes, aut appetitus. ex naturali enim deprauatione, eiusmodi vana quælibet sese animo ingerunt, si ad aliud, quod melius est, abductus non fuerit. itaque instantanea actiuitas spiritus, quæ volubili motu in quodlibet cognoscendum, vel amandum dilabitur, per diligentem

subrogationem aspirationum sanctarum corrigenda est. sic enim spiritus in seipso quasi conclusus à distractionibus, & appetitibus inordinatis liberatus, exardescit sicut ignis, & ex calore cœlestium per suspiria, & desideria piè scintillantia, seipsum benè afficit, Deoque coniungit.

At si quandoque pro voto non succedat in Deum tendentia, viuacitate naturalis sensualitatis insurgente; aut quod pia anima tanquam in terra deserta, & inuia, & inaquosa, in loco sancto, & præsentia Dei appareat; ad regulas a communes suprapositas confugiat, stricto examine adhibito, si in aliquo defectuosam se repererit. Nec minori etiam vtilitate subindè aliquam meditationem reassumeret, ne libertatem euagandi sibi facilem reddat. Vnde etiam dicit, in meditatione mea exardescit ignis; ac si diceret, ad habendum aliquem ardorem ignis diuini meditandum est: quis enim non videat melius esse aliqua pia meditatione, & discursu intellectum à vanis, & inutilibus, ne dicam nociuis imaginibus auocare; quam neglecta meditatione sine amore orationum iaculatoriarum, ad quæuis obuia diuagari?

Præterea si nihil horum proffit, & nec meditatione, nec aspiratione Dei præsentia dignari se videat; ad alium boni modum se transferat; & in seipsam, utpotè indignam diuina fruitione exardescat: & idèd dicit alio sensu, in meditatione meipsum exardescat ignis. ac
si di-

a hic supra decis. 12.

si diceret, dum memetipsam imperfectam, tentatam, aridamque in Dei sensu meditor, & recogito, tum exardescit ignis, & cupiditas contemnendi meipsam, ac laudandi Deum, quod in seipso fœlix & beatus sit, ego autem misera & desolata; tum etiam me indignam cenleo, quæ aliquo Dei solatio fruatur, atque in mei persecutionem, & mortificationem exardesco: ac me ad omnem miseriam, desolationem, tentationem tamdiu ita patienter ferendam resigno, donec Deo Opt. Max. aliter placeat de me disponere; vel iterum aspirationum usu, tanquam ignis, amor Dei accendatur: vel ad statum contemplationis, & quietem mentalem transire valeam. Ut autem constet, quantum quis hucusque profecerit, & an ad ulteriora procedere possit, consequenter dicimus,

De spirituali profectu, duratione, & transitu ab aspirationis ad contemplationis statum.

ARTICVLVS SEPTIMVS.

Sicut excedit motus subtilis grossum, sceler tardum, frequens rarum; ita præcellit amor aspirationis meditationem. in hac enim grossa imaginatione, & longa consideratione, & sæpè absque Dei singulari præsentia, sua peragit: in illa verò subtili, facili, ac frequenti amore exardescit sicut ignis in spinis, diuino sufflamine perfusus.

Ad durationem autem status aspirationis quod attinet, si ordinarium cursum spectemus, vix ultra annum, aut alterum in eo detinetur mysticus. solet enim ab instantaneo aspirationis motu, ad firmum intuitum contemplationis facile, & libenter transire; ut ignem amoris conclusum in spatia, & amplitudines spiritualis magnitudinis possit extendere: Si quis tamen abundantiori mystica gratia à Deo dignatus fuerit posset [aliquis intra duos a menses; & citissimè ad magnam contemplationem peruenire.] si verò illi considerentur, qui ad status supernaturalis modi non transeunt, istiusmodi aspirationis exercitium, tota vita durat vtilissimè. tales enim aut in meditatione, aut in contemplatione promiscui in praxi, & exercitio actus, modò suspiria, & orationes iaculatorias intermiscunt, modò ad actualem contemplationem transeunt.

Quando autem experientia constabit, instantaneas operationes, & orationes iaculatorias solito ardore destitui, & internam dispositionem ad intuitum, & inhæSIONES spirituales inclinare, ut tanquam fatigatus exercitatione præhabitæ actiuitatis per aspirationes, liceat habitum quietis mentalis assumere; absque aliqua hæSitatione ad praxin status contemplationis, vel affirmantis, vel negantis transeat: Si tamen eiusmodi spirituale intuitum, & gustum non transeuntem) quod frequenter fit in statu aspirationis) sed permanentem compererit. Et idè ab ulterio-

a ap. S. Bonau. in prol. Th. myst. & lo. à Cruce flam. amor. Cant. 3. § 5 S. Ther. sua vit. c. 11, 12. & 34

riori progressu merito cohibendi sunt, qui muliebri curiositate magis, quam firmo animi intuitu seipsos ingerunt; ne forte minus proficere, aut perfecti videantur; quam hi, vel illi quos audierint, vel legerint in sequentibus statibus versari, vel qui [absque praxi a eorum quæ legunt, & intelligunt, ad contemplationem se transire posse arbitrantur.] horum enim præceptis feruor, est similis illi, quo Samaritana illa mulier, quæ quinque viros habuerat, & sextum habebat, (cum à Salvatore nostro audiisset, quod aqua illa, quam ipse daturus esset, fieret fons aquæ viæ salientis in vitam æternam,) in hac verba prorupit: Domine da mi-

hi hanc *b* aquam, vt non sitiam amplius, neque veniam huc haurire. & ideo Saluator noster responsionem omnino alienam, vt videbatur (quæ etiam sine admiratione non legitur) dedit dicens: vade, voca virum tuum. mira certè responsio, ad tam pium desiderium; verum sciebat benè qui corda scrutatur, & renes, inconstantes, nec solido fundamento pietatis erectos, tum nubere velle, cum in Christo luxuriati fuerint: & vbi sensualis, ac naturalis de Deo oblectatio, vt summo & primo Bono disparuerit, tum sæculi voluptatibus iterato coinquinari. Et hisce de statu aspirationis breuiter positus, de statu contemplationis consequenter dicemus.

a Cansfelt de vol. Dei, 1. p. c. 18. *b* Ioan. 4.

TERTIVS STATUS MYSTICVS EST CONTEMPLATIONIS,

ET PRIMÒ:

MODI AFFIRMATIVI.

DECISIO SEPTIMA.

ANIMALITATE, siue inferioris hominis capacitate, instantanea aspirationum actiuitate, ad interiora sua reuocata, & dilectione ipsius infinitis propemodum, & vt ita dicam, paruis actibus expleta; spiritus rationalis à vinculis passionum, & fallacijs sæculi tantisper expeditus, ad amplitudines & spatia cœlestia perlustranda, lumen internum dirigit: quo ita contemplationis aspectu, penitus sibi ad oculum statuat, quod quasi ex rapina,
I & fur-